

SLOVENSKI NAROD.

Izhaja vsak dan, izvemši ponedeljke in dneve po praznikih, ter velja po pošti prejemati za avstro-ogerske dežele za celo leto 16 gl., za pol leta 8 gl. za četrt leta 4 gl. — Za Ljubljano brez pošiljanja na dom za celo leto 13 gl., za četrt leta 3 gl. 30 kr., za en mesec 1 gl. 10 kr. Za pošiljanje na dom se računa 10 kr. za mesec, 30 kr. za četrt leta. — Za tuje dežele toliko več, kolikor poština iznaša. — Za gospode učitelje na ljudskih šolah in za dijake velja znižana cena in sicer: Za Ljubljano za četrt leta 2 gl. 50 kr., po pošti prejemati za četrt leta 3 gold. — Za oznanila se plačuje od četiristopne petit-vrste 6 kr., če se oznanilo enkrat tiska, 5 kr., če se dvakrat, in 4 kr., če se trikrat ali večkrat tiska.

Dopisi naj se izvolé frankirati. — Rokopisi se ne vračajo. — Uredništvo je v Ljubljani v Franc Kolmanovej hiši št. 3 „gledališka stolba“.

Opisništvo, na katero naj se blagovolijo pošiljati naročnine, reklamacije, oznanila, t. j. administrativne stvari, je v „Narodnej tiskarni“ v Kolmanovej hiši.

Pismo s Pohorja.

Preljubi Celjani, Mariborčani, Ptujčani in drugi ani!

Jaz sem sicer na Pohorji doma in se tedaj štejem na čast, biti Slovenec, vendar imam prečuteče srce, da ne bi Vas, katerih iz svojega Pohorja tako lepo vidim pod soboj, omiloval v teh neizgodnih časih!

To moje smiljenje mi je stisnilo pero v roke, da Vam olajšam nesreče — Getheliter Schmerz ist halber Schmerz! — vsaj veste iz nemškega pregovora.

Jaz preidem tisto dobo od leta 1860 naprej, v katerej ste Vi samo jezo in zaničevanje čutili v sebi, videči, kako začenjamo Slovenci otresavati se iz tisočletnega spanja, ko smo se začeli shajati pri slovesnostih in taborih — Vi od vsega tega niste nič razumeli, zato ste samo mislili, da smo mi „nori“, — no zavoljo te pomote sem jaz s svojim čutečim srcem uže takrat prvič Vas omiloval, temveč, ker ste se Vi začeli imenovati „liberalce“, pa niste nič razumeli o narodnih pravicah!

Potem so začele volitve važne postajati, strmeči ste gledali, kako na enkrat volijo spodnje štajerski deželni okraji samo Slovence za poslance — da tudi mariborski okraj je volil dr. Vošnjaka in dr. Dominkuša — to zares nij bilo vam prestati, in iskali ste svoje rešitelje, in imenovali ste za svoje proroke Brandstetterja in pa Seidla, ter prisegali ste na njihne besede in plesali okolo njih ter ste bili prepričani, da zdaj uže imate zlata teleta! In ta dva pa sta godla na goslih na spodnjem Štajerskem ravno tako, kakor Giskra in tutti quanti na Dunaji. Tudi v tem mestu so plesali pravi orijentalški judje in drugi okolo zlatnega teleta, pa kakor v predkristijanskih časih je tudi zdaj prišel neusmiljeni „krach“ — Giskra je moral stopiti od altarja, — in Vaša dva največja proroka Brandstetter in Seidl sta vzela britki konec. — Oprostite, da nekaj omolknem in si obrišem solze! — In mej celim tem časom je naš narod še vedno govoril slovenski, pa zaupal svojim zaupnim možem ter vedno več bral in se učil toliko, kolikor je bilo po slabih svojih močeh mogoče, — Vi ste se pa hitro tolažili, akoravno ste zgubili tudi tistega proroka, kateri je nas „k steni pritiskal“, kajti ostal je Vam Stremayr, ki je šel k nam tičke lovit, ter jih pošiljal v nemška mesta, kakor v Ried, na Sileško, na Dunaj, na Wienerneustadt, nemško Moravsko in tako dalje, ter ste mislili, če nas ne bodo te tice doma učile cvičkat in pet, da bomo potihnili.

Pa narobe! Zdaj je cvičkanje in petje doma postalo še živjše in glasnejše, bum,

bum! so počile puške ter padli so listi „Slovenskega Naroda“, „Slovenskega Gospodarja“, „Novic“ in drugih naših časopisov konfiskovani in na smrt zadeti, — tudi marsikatera naših tice je izgubila dosti peres ali celo perute svoje, — in Vi ste se veselili svojih prorokov in lovcev, — tice naše pa so cvičkale kakor prej, tudi tiste, katerim so se bile perute skrajšale, in Vi liberalni Celjani, Mariborčani, Ptujčani in drugi ste se — obžalovanja vredni — spet gledali v upanji, da taka „liberalna“ sredstva bi nam mogla zadušiti narodno zavest in čut!

Zdaj pa je v Hercegovini in polagoma na celem Balkanu potlačeni slovanski narod zgrabil za orožje in začel z najkrutejšim in mogočnim potlačiteljem tak junaški in velikanski boj, da je prvotni švicarski vstanek in od Nemcev slavljeni Vilhelm Tell temu nasproti prava malenkost — in ko sem jaz na svojem Pohorji gori o tem bral, sem mislil, no, zdaj bodo Celjani, Mariborčani in tisti drugi kakor poštteni liberalni možje enkrat imeli jednake simpatije in želje, kakor mi Slovenci, vsaj so tudi kristijani, vsaj so sovražniki vsega tiranstva in potlačenja!

In hrepeneč z Vam tudi deliti veselje, kakor sem dozdej vsikdar tako živo sočutil Vašo žalost, sem sklenil: zdaj greš v Celje!

Pa pridem v gostilno „zur Krone“ ob devetih zvečer ter stopim v prvo sobo na levi strani, in zagledam sebi nasproti dolgo mizo, nad katero je visela debela riba iz črnega papirja, pri mizi pa je sedelo Celjskih gospodov z bradami in brez brad, vsi so imeli dolge lule, ter so veličastno pihali iz njih, ter govorili ravno o Turcih.

Na to se vsedem k prazni mizi blizu vrat misleč, da se bom s časom mešal v njihov govor, ter potem vsedel k njim, ter čakam postrežnika. Pa kaj čujem? — Da so Turci žlahten ali blag narod, in da naj Bog dá, da bodo kmalu potolkli vse Srbe, Črnogorce in Bolgare z Rusi vred, kateri so ravno takrat začeli pomagati tlačnim kristijanom!

Imel sem zadosti. Vstanem, pa grem v drugo sobo, kjer so sedeli pri jedni mizi kozuharji in pri drugi kolarji, kar sem hitro spoznal, ker je nad prvo mizo visel lisičji rep in nad drugo majhene lesene sani. Tukaj je ravno vstal neki mladi izmed kolarjev, pa je rekel, da on in vsi drugi njegovi pajdaši so prijatelji napredka in „kulture“ in da zaradi tega napije — zdaj sem se moral siliti, da ga nijsem objel, ko sem se gotovo nadejal napitnice na uboge slovanske kristijane. Pa joj! — „napijem“, je rekel tisti mladi kolarski pomočnik — „zatorej „žlahtnim Turkom“, — in vzdignili so čaše vsi kolarji in vsi kozuharji ter se radovali nad to napitnico. Jaz pa otidem,

omilovaje ribiče iz prve sobe in politikarje iz druge sobe.

Vendar nijsem mogel verjeti, da bi vsi Celjani tako mislili in grem v gostilnico „k Levu“. Tudi tu najdem večje društvo pri nekej dolgej mizi, pa se vsedem k sosednji mizi, večerjam in poslušam, kaj se govori. Tudi tukaj je kmalu politika prišla na vrsto, in jeden je vprašal druge, ali so uže čitali naj-novejšo „Novo Prešo“; in povedal jim je o nekem članku tega lista, ki trdi, da Srbi in Črnogorci so samo zato vojsko začeli, da lahko krađejo ovčje in goveje črede, da so nosorezci, in da brez dvombe se bode vrlim Turkom kmalu posrečilo, zadušiti ta krivični upor in kaznovati te srbske tatove itd. — In tudi tukaj so prikimali poslušalci govorniku, razen jednega. Jaz sem pa mej tem plačal in rekel: „Gospoda, verjemite mi, da črez leto dni bo se vsak izmed Vas sramoval tega, da je potegoval se za Turke, — voščim vam lahko noč!“ — In hitro otidem, preje nego so v prvem preplašeni mogli mi odgovoriti.

S temi čudnimi izkušnjami sem imel zadosti. Zapustil sem mesto, ter sem spet obžaloval Vas Celjane, da ste politično tako zabiti in da boste spet morali doživeti blamažo zaradi svojih napačnih mislij.

Vrnil sem se domov, namenjen pri prvi priliki obiskati Mariborčane, ker sem upal, da bodo te stvari presodili pametneje od oslepljenih Celjanov.

K sreči pa obiščem tiste dni svojega dovtipnega sosedo N., ki je ravno dan popreje bil v Mariboru. Temu povem, kaj sem v Celji doživel, pa mi odgovori, da v Mariboru čisto nič nij bolje, da tam zavidajo Magjare, ker so ti poslali Turkom častni meč in bodo baje v Mariboru imenovali Mukhtarjapašo za častnega občana. Sicer mu nijsem popolnem verjel, ker je moj sosed rad šaljiv, — vendar pa nijsem šel v Maribor!

In kaj je prišlo pozneje?

Spodnje-štajerski sinovi so šli v Bosno, mej njimi tudi marsikateri meščan, in napadli so jih ovi „žlahtni“ Turci prav po lopovsko, ter mučili vsacega, ki jim je prišel v pest. In naenkrat se je slišalo, da se pošlje četa ujetih Turkov po železnici skozi Celje in Maribor.

Tam so stali na Celjskem kolodvoru ovi gospodje, ki so sedeli pri „kroni“ pod črno ribo, pod lisičjim repom in pod sanmi, in pa tisti, ki so „Novo Prešo“ hvalili pri „Levu“, — ko pa je vlak ostal, in so videli nečloveško divje obraze tistih „žlahtnih“ Turkov, so se pa vendar tresli od strahu, — jaz bi pa bil prav rad marsikaterega od teh prejšnjih turkofilov vprašal, zakaj

da nehče objeti in poljubiti teh orijentaliskih „kulturonoscev“?

Vidite, ljubi Celjani, Mariborčani, Ptujčani itd., da od politike nič ne razumete, in posebno nič od najvišjih idej, namreč nič ne razumete o prostosti ali svobodi, nič od pravic vsakega naroda, sicer nikoli ne bi mogli zabresti v tako krive misli in predsodke. Pa jaz se ne jezim nič nad vami, saj vem, da svoje celo politično izobraževanje iščete le po dunajskih judovskih listih.

Zakaj pa potem ravno dandenes pišem to omilovajoče pismo?

Se ve da storim to zaradi najzadnjih dogodeb! Mislite, da Vas nijsem miloval, ko ste lani pri volitvi za celjski mestni okraj izvolili svojega Foreggerja samo s pomočjo opata Vrečkota, in še necih duhovnov, ki niso znali s svojega stališča izbirati „inter duo mala minus“ — Vi, kateri nas mislite vedno očrniti s tem, da smo „klerikalci“?

Ali Vas Mariborčane ne moram obžalovati, ko Vaš novi prorok Duhatsch tak revno životari v parlamentu, da molči pri vseh važnih državnih vprašanjih, in da le govori, pardon, vsaj ne zna govoriti, jaz sem hotel reči s papirja „bere“, svoje psovke, kadar gre za napredek in razvoj tistega našega slovanskega naroda, katerega kri kakor že ime kaže, tudi teče v njegovih žilah! Da, ta Duhatsch je prav Vaš prorok, ker Vam tak mož popolnoma zadostuje kot Vaš poslanec, — ker le dobro psuje Slovence, za boljše postave, za povzdignjenje poljedelstva, obrtnije in trgovine in druge take malenkosti pa naj skrbi Bog!

Vidite, Vi politični otroci, kako ste omilovanja vredni, ko nič ne veste, zakaj bi se moral poslanec potegovati v parlamentu, in zdaj, ko je v parlamentu kljubu tistemu psovalnemu pismu Vašega proroka večina se skazala pravična nam Slovincem, zdaj pa viknite: „Also doch!“, in celo mislite da ste Vi pametni, da je parlament kaj neumnega sklenil, — in ko je v zadnjem času blagodušni nadvojvoda Albrecht in druge zvezde carskega dvora nas Slovence hvalil kakor hrabri, zvesti, in dušno talentovani narod, kateri zasluži, da se ohrani, kako ste z odprtimi usti zijali v časopise, Vi, ki ste nas „Bindischerje“ vedno skušali zasmehovati in zatirati!

O Vi kulturoborci, prijatelji napredka in „liberalci“ ter Vaši preroki dr. Duhatsch in dr. Foregger, kako ste čudni! 1000 let, pišem tišoč let ste imeli prilike nas „odgojiti“ in podučiti, pa nas niste naučili čisto nič; mi Slovenci pa komaj 20 let skušamo učiti se sami v svojem materinem jeziku, in evo, kako smo uže lepo napredovali! — Ne zamerite, da smo Vam dali odpust enkrat za vselej, in da smatramo svoj rod in svojo kri za kaj boljšega kakor je nemški narod!

Vi bodele še marsikaterikrat viknoli „Also doch!“ — pa tolažite se. Vsak takšni vik bode le dokaz, da smo Slovenci in Slovanje spet en korak napredovali, in da smo se spet priborili kakšno narodno pravico, kar pravi „liberalec“ vedno smatra za napredek!

Apropos liberalci. Jaz Vas opominjam v zdanjem času na nekako prikazen, — namreč — da nam Slovincem ne pomagata Vi „liberalci“ k prostosti in narodnemu razvitku, — nego konservativci, — in da ste pri Balkanskem boji Vi simpatizovali s turškimi nečloveškimi potlačitelji, konservativci pa za rešitev Balkanskih kristjanov od turškega jarma, — ne zamerite, da Vaše recepte uže prav zaničujemo!

Vidite, zatorej sem Vam pisal, ker ste se mi smilili, ko ste v zadnjem času tolikokrat morali vikniti „Also doch!“ Meni ste se preveč smilili, — pa le pazite, če bodele vedno slepi ostali proti večnim pravicam in proti vsej resnici kakor do zdaj, bodele še marsikaterikrat morali klicati „Also doch!“ kateri klic bode vedno nov dokaz Vaše oslepljene pameti, in jaz vem, da bom moral jaz, pa še tudi moji sini in vnuki iz svojega Pohorja Vam še dostikrat pisati omilovalna pisma in Vam pokazati, da greste rakov pot, in prepričan sem, da bodo uže Vaši sinovi skrbno preiskali, če menda le niso slovenske krvi in si bodo šteli v čast, kakor mi, izreči, da so slovenskega rodu!

Dakle moji ljubi Celjani, Mariborčani, Ptujčani in drugi, berite to pismo in razvidite koliko sočutja imam z Vašimi neizgovornimi, — tudi bodele še večkrat dobili kakovo pismo o meni, če Vas bom kje slišal vikati „also doch“, — in Vam dam nasvet, da hranite to pismo in pa prihodnja moja pisma za potomce svoje v svojih arhivih vkup s tistim lepim sklepom, s katerim Vi v imenu Slovencev protestujete zoper nauk v slovenskem jeziku, na zadnje Vas še prosim, poslati spisek od tega pisma „liberalnim“ prorokom dr. Schreyu in Kalteneggerju v Ljubljano, da tudi ta dva razvidita kako živo sočutim žalost in jezo vseh „liberalnih“ prorokov, kadar zabredejo v kako blamažo, ter ostanem z največjim spoštovanjem Vam naklonjeni

Pohorjanec.

Na Pohorji meseca maja 1880.

Iz državnega zbora.

V sredo je odgovoril pravosodni minister Stremayr v imenu ministerstva na interpelacijo, katero so stavili nemški centralisti na notranje ministerstvo glede nove vladne uredbe o uradnem jeziku na Češkem in Moravskem. Minister Stremayr je odgovarjal odločno in celo osorno.

Dejfel je, da dunajsko časopisje pači javno mnenje; priznal je, da je dotična jezikovna naredba za Češko in Moravsko res izšla, in da ima vlada pravico za izvršenje državnih osnovnih zakonov izdajati naredbe, tedaj sta pa tudi pravosodni in notranji minister zakonito postopala pri izdavanju najnovejše jezikovne naredbe. Nadalje je razlagal, da je vse jedno, če se reče: v deželi navadni jezik, ali pa: deželni jezik, in da se ta dva izraza alternativno rabita celo v členu 19. Omenjeno jezikovno naredbo je izdalo ministerstvo zato, da se ljudstvu in njegovim potrebam zadovolji in ljudstvo je imelo uže tedaj, ko še nij bilo člena 19. pravico, se sodnijo govoriti v svojem jeziku. Vznemirjenje, katero naglašajo interpelanti, je nastalo brez uzroka, ako je sploh kje nastalo.

Po tem Stremayrovem odgovoru se je nadaljevala debata o proračunu poljedelskega ministerstva. Pri točki: „rudarski uradi“ je poslanec dr. **Poklukar** spominjal na knez Windischgrätzovo interpelacijo v državnem zboru o idrijskih zadevah; odgovor ministrov na ono interpelacijo je pa vsa v interpelaciji navedena dejanja tajil, a dr. Poklukar je izrazil nadejo, da bode poljedelski minister z idrijskimi rudarji postopal pravično. Naglašal pa je, da idrijsko rudniško oskrbnništvo vselej ob času volitev silno pritiska na tamonje prebivalstvo tako, da se ni govoriti ne more o volilnej svobodi. Dolžnost vlade pa je, da varuje politične pra-

vice idrijskega prebivalstva, da ne ostane samo ironija zagotovljena zakonom volilska svoboda. Nadalje je priporočal dr. Poklukar vladi, naj na Kranjskem varuje pašno pravico, domačo živinorejo, posebno sirarstvo; v Ljubljani na učiteljskem izobraževališči naj osnova oddelek za pouk v kmetijstvu, da se učitelji izobrazijo tudi v tej jim potrebnej stroki. Ta oddelek naj bi se razširil tudi za duhovenstvo.

Poljedelski minister grof Falkenhayn je odgovarjal na to, kar je dr. Poklukar o Idriji omenil. On je priznal, da so mu po onej interpelaciji prihajale še druge pritožbe, zato da je poslal v Idrijo ministerskega komisarja preiskavat. Grof Falkenhayn je potem ukazal, da se nestalni idrijski rudarski delavci nastavijo stalno. S tem se je hotelo pokazati — tako je dejal minister — da se skrbi za delavce. Kar se tiče pritiskanja o volitvah na idrijsko stanovništvo je minister obljubil, da bode odslej vodstvo idrijskega rudnika postopalo nepristranski zmirom.

Foregger je pri tej priliki vstal in rekel, da je Idrija nemško mesto in da smo Slovenci pri zadnjih volitvah v državni zbor zmogli samo z vladno pomočjo. A tako nevednega kakor arogantnega gospoda celjskega poslanca je podučil dr. Poklukar, da je Idrija vse skozi in skozi slovensko mesto, da ima naroden občinski zastop in da smo Slovenci o zadnjih državnoborskih volitvah prvičkrat čez dolgo volili še precej svobodno.

Poslanec **Kljun** je omenjal škodo, katero idrijskim prebivalcem prouzroča na govejej živini sopuh živega srebra. Potrdila je uže l. 1874. komisija, da živina požira s krmo tudi sopuh živega srebra, zato da imajo krave skoraj samo crknena teleta. On predlaga sledečo resolucijo: Vlada naj preišče na tanko, koliko da zahtevajo prebivalci idrijski, dolenje-idrijski in dolenje-kanomljanski odškodnine za škodo, katero imajo trpeti zbog sopuha od živega srebra iz erarnega idrijskega rudnika, ako so ta zahtevanja za odškodnino opravičena, naj se jim plača in dobro naj presodi vlada, kako se bodo imenovane občine v bodoče zabranile take škode.

Mautner je napadal poljedelskega ministra zbog njega izjave, da je in ostane Avstrija kmetiška država. Grof Falkenhayn se je branil in svojo trditev še enkrat ponovil.

Za tem je prišlo na vrsto pravosodno ministerstvo. Dr. Jacques je dolžil jezikovno naredbo za Češko in Moravsko, da je protipostavna. Poslanec Lienbacher pa je v izvrstnem govoru dokazal nje zakonitost, neusmiljeno je razkrival ustavoverske grehe in dejal, da samo desna stranka je prava avstrijska stranka, kajti v njej so Poljaki, Čehi, Slovenci, Hrvatje, Nemci ter Italijani, in ravno ta stranka dokazuje, da Avstrija more živeti.

V tej seji se je odpravil ves budget za pravosodno ministerstvo.

Politični razgled.

Notranje dežele.

V Ljubljani 7. maja.

V poročilu iz državnega zbora poročamo, da je minister **Stremayr** v imenu vlade ostro odgovoril na interpelacijo nemških ustavovercev. Stremayr celò obsoja krivično in tendenciozno rovanje ustavovernih Nemcev zoper enakopravnost slovanskega jezika v uradih. — Za to ga pa nemški časopisi tako oštevajo in psujejo, da je menda vendar res, da od zdaj je mej Stremayrom in njimi „prt

prerezan“, kar so mu že dostikrat povedali. — „N. fr. Pr.“ pravi: „Ako se bode v prihodnje nemško ustavovernej stranki v Avstriji kazalo pred oči strašil Hohenwartovega ministerstva, ne bode nič prestrašena. Nas nij več strah pred celo vlado desnice, od kar smo videli, kako dela koalicijsko ministerstvo, v katerem sedé gospodje Korb in Stremayr.“ „D. Ztg.“ očita Stremayru samovoljo (willkürlichkeit) v razlaganju postav in nadaljuje, da zdaj se je Stremayr pokazal kot tacega moža, ki je pripravljen na vse, zdaj nemško zdaj češko zagovarjati, kakor so ravno časi. Zato „D. Ztg.“ pravi, da še le zdaj veruje, da bode vlada desnice dolgo trajala, ker je Stremayr za soboj mostove požgal, kajti on da ima zmirom dober sluh za to, kakovo mnenje je zgoraj. — Uže iz teh dveh citatov, kako se na Dunaji piše o aktivnem ministru, sodimo, da imajo tam novine vsaj tiskovno svobodo. Ko bi bili mi le senco tega ali podobnega zinili pod Lasserjem, bili bi konfiscirani, kakor smo tudi pravilno vsak teden res bili. — Sicer se pa poroča v novinah, da bode ustavoverna stranka o tem odgovoru na interpelacijo stavila predlog, naj se začne debata. Ta utegne biti po končanej budgetnej.

Najnovejši telegram poroča, da je večina Herbstov predlog, naj se o Stremayrovem odgovoru na interpelacijo debata začne, odbila.

Vnanje države.

Poljski „Dziennik Poznanski“ poroča iz Peterburga, da je Loris-Melikov poklical poljske boljarje, kateri v Peterburgu živé in jim rekel, naj mu izroče spomenico, v katerej so zaznamovane želje ruskih Poljakov. Rekel je, da poljske želje gledé ravnopravnosti jezika in gledé verske svobode se razumejo same ob sebi in se jim ne bode upiralo od nobene strani. Svaril je pa Poljake naj ne zahtevajo taci rečij, katerih Rusi še sami némajo. Izjemne institucije so za zdaj nemogoče in se bodo dosegle tačas, kadar bodo uvedene za vso Rusijo. Nadalje je rekel Loris-Melikov, da razume in priznava želje Poljakov, da bi se razdeljeni deli njih domovine zopet združili; k tej stvari priti mora, to je terjatev celega slovanskega sveta, kateremu je prišla doba vzajemnega spoznavanja. Vendar trenotek zato še nij prišel. Rusija je rekonvalescent, mora biti previdna in ne sme dražiti ni Pruske ni Avstrije. — Konec tega posvetovanja je bil, da se je sklenilo spisati spomenico in jo izročiti Loris-Melikovu in ministru notranjega.

Londonški dopisnik v francoski list „Voltaire“ je razgovarjal se s Charlesom Dilkejem, novim angleškim državnim tajnikom v vnanjem ministerstvu. Ch. Dilke je dejal: „Mi smo prevzeli dedščino Beaconsfieldovo ter bomo prisilili, da se izvede berlinski dogovor, nikakor pa ne dovolili ni razširjenja Ruske ni Avstrijske. Bosna in Hercegovina ne bosti ni ruski ni avstrijski. Program naš se glasi: „Nič zatiranja!“ Ne bojimo se Ruske v Aziji. Turki se bodo vsekako iz Evrope izgnali, a ne bodo jih Rusi. Osnovi se lahko grška država s Carigradom kot središčem. Panslavizem je samo senca. Despotija od 120,000.000 duš s Carigradom kot središčem bila bi nevarnost za celi svet.“ Vsi Angleži so jednih mislij: Rusija ne sme imeti Carigrada!

Kitajska vlada je baje popolnem zavrgla Kuldžansko pogodbo z Rusijo in da zahteva od Rusije brezpogojno vrnitev zasedenega ozemlja. Kitajska se pripravlja na boj z Rusi, zato se je z Japonci poprijateljila.

Dopisi.

Iz Ptuja 5. maja. [Izv. dop.] Gradčanje so nas v znanej debati o Weissovem predlogu, in sprejemom tega predloga od strani graškega mestnega odbora osvedočili, da se od strani Nemcev začne zoper nas boj „na nož“. Dobro! Ako bodo Nemci na Nemškem naš jezik tako zaničevali, zatirali, bomo mi na Slovenskem začeli čutiti bolj nego smo, kaj smo tudi mi svojemu jeziku dolžni, svoje pravice bomo zahtevali; mi bomo terjali, da se na Sloven-

skem s slovenskimi strankami pri sodnijah in drugih oblastnijah zapisniki samo v slovenskem jeziku pišejo, in če jih mi ne bomo pripoznali; — mi bomo terjali, da se v beležniških, odvetniških pisarnah za slovenske stranke pogodbe, pobotnice itd. samo v slovenskem jeziku pisati morajo, in če jih ne bomo podpisali, če bodo nam ravno v pisarnah nemškutarski pisarji lagali, kakor so dozdaj, da slovenska pisma némajo veljave, in da morajo nemške biti; mi bomo nemške tožbe, katere bomo dobili iz odvetniških pisarn, mi bomo nemške odloke in razsodbe, katere bomo od sodnije, ali od drugih državnih oblastnij dobivali, nazaj pošiljali, mi jih ne bomo sprejemali, ker jih ne razumemo, ker nijso v „landesüblich“ jeziku pisane. Mi se bomo proti nemški intolleranciji bojevali po nemškem gaslu; oko za oko, zob za zob! V enem pa se bomo mi ločevali v tem boji, namreč v tem, da mi nič ne bomo zahtevali, kar nam svete človečanske in državno-zakonske postavice terjati ne bi dovoljevale, in s postavnimi sredstvi bomo mi maščevali krivico, intollerancijo, samovoljo, katera se nam v Gradci godi. — Graškega mestnega odbora sklepa o Weissovem predlogu sicer deželna namestnija v Gradcu ne sme izpeljati pustiti, ker Gradec nij navadno provincijalno mesto, Gradec je glavno mesto štajerske dežele, v katerej živi tretji del Slovencev, in dve tretjini Nemcev, v Gradci je deželna namestnija za Slovence ravno tako, kakor za Nemce, v Gradci je deželno finančno ravnateljstvo, deželni šolski svet, višja deželna sodnija, deželni odbor, — žalibog za Slovence ravno tako, kakor za Nemce. V Gradci prebiva veliko število slovenskih uradnikov, slovenskih dijakov, mnogo slovenskih delavcev z enakimi državnopravnimi pravicami z Nemci vsi ti imajo pravico, slovenski čitati, slovenski pisati, vsi ti imajo pravico, zahtevati, da jim centralne oblastnije označila v slovenskem jeziku davajo, da se tedaj tudi slovenski plakati rabijo. Deželna namestnija mora tedaj sklep mestnega odbora, kateri ima ta namen, v Gradci slovensko čustvo, slovensko mišljenje, slovensko gibanje obče slovensko bitstvo v klici zadušiti, ex officio sistirati, drugače posredno odobri, da se sme v Gradci slovenski deželni narod zatiravati.

Domače stvari.

— (Deželni predsednik g. Winkler) je v sredo sprejel knezoškofa in duhovenstvo, v četrtek mestni odbor in razne uradnike. Okrajnim glavarjem je priporočal, kakor v oficijalnem listu beremo, „prijazno ravnanje z ljudstvom, da bode to sprevidelo, da je uradnikom le blagor naroda na srci, da varujejo ti vse v postavi utemeljene pravice vsacega državljan.“ (Besede, ki so vredne, da jih gg. okrajni glavarji, katere imamo pred očmi, kakor so se nam kazali pri dozdanjih volitvah, živo premislijo in se ravna po njih!) — Uradnikom deželne vlade je priporočil pospeševati slogo mej soboj in na zunaj. „Uradnik si mora zaupanje naroda pridobiti. To pa je le s tem mogoče, če pri raznih političnih mnenjih ostane miren in brezstrasten čuvaj postavice. Nobenemu uradniku se ne bode branilo, svojih državljanskih pravic izvrševati, ali ne daje se tajiti, da je nalog uradniku, tam, kjer se v javnem življenju kažejo stroga nasprotja, ne udeležiti se boja mej strankami, temuč posredovati. Od pre-

vidnosti in zvestega izpolnjevanja dolžnostij uradnikov se sme pričakovati, da bodo po tej nalogi ravnali se.“ — Vse to so zlate besede, katere kranjsko ljudstvo z veseljem pozdravlja. Če se od uradnikov izvrše, potem bode zavladala na Kranjskem popolna jedinstvo.

— (Grbičev koncert v ljubljanskej čitalnici) se je četrtek zvečer izvršil v občo zadovoljnost navzočnih poslušalcev kakor tudi koncertanta samega, ker je bil dobro obiskan. Zanimivi program je vzbudil v vsakem, kdor ga je prej čital, pričakovanje umeteljniškega večera. In res, bodi še tako razvajan in kritičen v godbenih stvaréh, vendar bodeš moral priznati, kakor hitro čuješ gospoda Grbiča glas in soproge njegove žvrgoljenje, vseskozi dovršeno, da sta to umetnika. Jako sijajno je to obema tudi priznalo odlično poslušateljstvo, mej katerim smo imeli priliko opaziti tudi precej gospode politično nam dozda nasprotnne stranke. Vsekako najkrasnejša točka celega večera je bil Gounodov dvo-spev iz opere „Romeo in Julija“ in od istega glasbenika scena in arija za sopran iz III. dejanja opere „Faust“. Donizettijev trospev za sopran, tenor in bariton iz opere „Lucrezia Borgia“ (bariton g. Valenta) je prozval navdušene pohvale in brezmejnega ploskanja. Teško in sitno točko je izvrševal na goslih, a jo izvršil pohvalno g. V. Parma. G. Majer Josip je spremljeval na glasoviru k posamnim točkam jako z občutkom in izraževanjem. Čitalniški pevski zbor je pel Tovačovskega „Sokol buditelj“. Še svojim pohodom je bil čitalnico počestil tudi novi naš deželni predsednik, g. Winkler, ki je ostal pri celem koncertu in se baje o koncertantih jako pohvalno izrazil. — Graje vredno je to, da je bila sobana premalo razsvitljena. — a.

— (Sokolov „jour fix“) je denes zvečer v gostilni pri Virantu, kamor se je preselil kot oštir Tone Mikulinič.

— (Iz Radovljice.) 5. maja se nam piše: Včeraj je iz poslopja c. k. okrajne sodnije vihrala bela zastava v znamenje, da so jetniške sobe prazne; žal, da to nij trpelo več kot 19 ur, kajti denes je uže zopet zginila.

— (Iz Novega mesta) se nam piše: Velik koncert napravi v dvorani prvega narodnega doma v Novem mestu v nedeljo dné 9. maja operni pevec g. Franjo Gerbič s soprogo. Pri tem koncertu sodelavajo iz prijaznosti novomeški pevci. Program je: 1. Schubert: „Radovednež“, poje g. Fr. Gerbič. 3. Ipavic: „Domovina“, zbor za bariton- in tenor-solo, pojó novomeški pevci. 3. Meyerbeer: Pesen pažetova iz opere „Hugenoti“, poje gospa Milka Gerbičeva. 4. Gerbič: „Ukazi“, poje skladatelj. 5. Nedvéd: „Moja rožica“, čveterospev, pojó novomeški pevci. 6. Gerbič: „V noči“, dvospev, pojeta gospa Milka in gospod Franjo Gerbič. 7. Hajdrih: „Sirota“, zbor za bariton-solo, pojó novomeški pevci. 8. Gounod: Scena in arija iz opere „Faust“, poje v kostumu z igro gospa Milka Gerbičeva. — Začetek koncerta ob 8. uri zvečer. Vstopnina: sprednji sedeži 80 kr., drugi sedeži 60 kr., vstopni listki 50 kr. — Vstopnice se dobivajo v prodajalnici pri g. Oblaku in zvečer pred koncertom pri kasi.

— (Požar.) Posestniku Juriju Lampetu s Črnega vrha v logaškem okraji je dné 22. m. m. zgorel hlev in ima zbog tega 300 gl. škode, katere je bil zavarovan za 100 gl. Poslopje je stalo tik ceste, a pred njim je ležalo suho listje, sumi se dakle, da je kak mimogredoč vrgel tja iz neprevidnosti gorečo žveplenko.

— (Iz Šoštanja) se piše v „Tagesp.“, da je črevljarski Kukenberg iz Loč poskušal vinarjarja Jurja Kopitarja z arzenikom ostrupiti, katerega mu je v kuhan krompir natresel. Jurij Kopitar je pa ob pravem času zapazil rumena arzenikova zrnca in nij jedel, temuž K. ovadil. Ta je pri sodnji priznal, da je hotel soseda ostrupiti, ker je ta od njegove matere kupil posestvo.

Dunajska borza 7. maja.

(Izvirno telegrafično poročilo.)

Enotni drž. dolg v bankovcih . . .	72 gld. 80	kr
Enotni drž. dolg v srebru . . .	73	45
Čista renta . . .	89	20
1860 drž. posojilo . . .	130	—
Akcije narodne banke . . .	838	—
Kreditne akcije . . .	276	50
London . . .	119	15
Štebro . . .	—	—
Vapoi . . .	9	49
C. kr. cekini . . .	5	61
Državne marke . . .	58	63

Važno za gostilničarje!

Podpisani po zelo nizki ceni izdelujem vsake velikosti

Iedenic (Eiskasten),

v katerih se dajo dobro hraniti pivo in jedi. Vnanja naročila izvršujem takoj in točno.

Janez Podkrajšek,

(110—8) v Ljubljani, v Trnovem hiš. št. 19.

Glavni do-
bitnik ev.
400.000
mark.

Naznanilo
sreče.

Dobitke
garantira
država.

Vabilo na udeležitev

dobitnih šans

velike, od hamburgske države garantovane denarne loterije, v kateri se mora nad

8 milijonov 300.000 mark
gotovo dobiti.

Dobitki te ugodne denarne loterije, katera ima po načrtu le 87.500 lozov, so sledeči:
Največji dobitnik je ev. 400.000 mark.

Premija 250.000 mark	68 po 3000 mark
1 dobitnik	214 „ 2000 mark
po 150.000 mark	10 „ 1500 mark
1 „ 100.000 mark	2 „ 1200 mark
1 „ 60.000 mark	531 „ 1000 mark
1 „ 50.000 mark	673 „ 500 mark
2 „ 40.000 mark	950 „ 300 mark
2 „ 30.000 mark	65 „ 200 mark
5 „ 25.000 mark	100 „ 150 mark
2 „ 20.000 mark	25150 „ 138 mark
12 „ 15.000 mark	2100 „ 124 mark
1 „ 12.000 mark	70 „ 100 mark
24 „ 10.000 mark	7300 „ 94 in 67 mark
4 „ 8.000 mark	7850 „ 40 in 20 mark
3 „ 6.000 mark	
52 „ 5.000 mark	
6 „ 4.000 mark	

kateri se bodo v malo mesecih v 7 oddelkih gotovo odločili.

Prvo vzdiganje dobitkov je uradno nastavljeno, ter stane

cel originalni loz le 3 gld. 50 kr.,
pol original. loza le 1 gld. 75 kr.,
četrt original. loza le 88 kr.,

ter te od države garantovane originalne loze (ne prepovedane promese) proti frankovanej poslatvi svote tudi v najoddaljenejši kraje razpošiljam

Vsak udeleženec dobi zraven originalnega loza tudi originalni črtič z državnim grbom zastoni, ter se mu takoj po ugodigovanji dobitkov nezahtevano pošlje uradni listek ugodiganih števk.

Izplačevanje in razpošiljanje dobitkov izvršujem direktno jaz interesentom točno in z najbolj strogo tajnostjo.

Naročila izvršujejo se najlaglje po poštni nakaznici ali pa z rekomandiranim pismom. Naj se tedaj naročila, ker bo kmalu vzdiganje, zaupno pošljejo do

12. maja t. l.

na
Samuel Heckscher senr.,

Banquier und Wechsel-Comptoir
in Hamburg. (179—4)

Vsim prijateljem, znancem in vsej čestiti gospodi in sploh vsem, ki so ranjco mojo soprogo, gospo

IVANO KREČ

6. t. m. v tako mnogem številu spremili k večnemu počitku, izrekam najsrčnejšo zahvalo za mnogobrojne dokaze vročega sočutja, posebno se pa zahvaljujem še za toliko poklonenih prekrasnih vencev na trugo, čitalnišnim gospodom pevcev pa za premilo pevanje k zadnjemu slovesu.

Večni ji spomin!

V Ljubljani 7. maja l. 1880.

Zapuščeni soprog

M. Kreč.

(207)

Pivovarna

na Kranjskem, z zelo obrtno okolico, poleg železniške postaje, z vso pripravo, potem dve hiši z vrtoma, hlevom, velikim magacinom, prodá se iz proste roke ali pa se dá na več let v najem.

Natančneje se izve pri opravištvu „Slovenskega Naroda“.

(202—2)

Umrla so v Ljubljani:

6. maja: Elizabeta Lavrin, hišna posestnica, 65 l., v Kolzejskih nicoah št. 4. Jožef Drobnič, računski feluvebelj, 29 l., na sv. Petra cesti št. 74, za pljučnico.

V deželnej bolnici:

3. maja: Marija Bizjak, kajzarja hči, 21 l., za jetiko. — Marija Pestar gostija, 56 l., za slabostjo. — Tomaž Trček, delavec, 61 l.

4. maja: Jurij Martinak, delavec, 48 l. — Franc Rudolf delavec, 48 l., za pljučno tuberkulozo.

5. maja: Jožef Papič, delavka v fabriki za smodke, 48 l., za pljučno tuberkulozo.

V Avstro-Ogerske, Nemčiji, Franciji, Angliji, Rumuniji, Španiji, Holandiji in Portugalski branjen

Wilhelmov

antiartritiški antirevmatiški

kri čistilni čaj

(kri čistilen zoper putiko in trganje po udih)
je za

vzpomladno zdravljenje

pripoznan jedinim in gotovo uplivajočim kri čistilnim sredstvom.

Z dovoljenjem
c. kr. dvor. kancelije
vsled sklepa
Dunaj, 7. decembra
1888.

Odločno poskušeno,
Učinek sijajen,
Uspeh izvrsten.

8 patentom
Nj. c. kr. veličanstva
zoper ponarejanje
obvarovano.
Dunaj, 12. maja 1870.

Ta čaj očisti ves organizem; kakor nobeno drugo sredstvo, preišče to vse dele trupla in odpravi z notranjo uporabo vse nečiste bolezenske tvarine iz njega; tudi učinek je trajen.

Temeljito ozdravi putiko, trganje po udih in zastarele bolezni, zmirom gnoječe se rane kakor tudi vse spolne in bolezni na koži, na telesu ali na lici, kite, sifilitična ulesa.

Posebno ugoden uspeh ima ta čaj zoper uvred jeter in ledic, kakor tudi zoper zlato žilo, rmenico, hude bolečine v živcih, kitah in udih, potem zoper bolečine v želodci, pritisk vetrov, zaprtje, zapreje vode, polucijo, možko nezmožnost, zoper ženski tok itd.

Bolezni, kakor škroplji, otekline, se brzo in temeljito ozdravé, ako se neprenehom pije ta čaj, ker je milo razpuščajoče in vodo odganjajoče sredstvo.

Jedino pravi prireja

Fran Wilhelm, lekarnar v Neunkirchnu (Dol. Avstr.)

Zavitek, razdeljen v 8 šopkov, prirejen po predpisu zdravnika, z navodom za uporabo v raznih jezicah 1 gld., za kolek in zavoj posébe 10 novč.

Svarilo. Varovati se je nakupa ponarejanj, ter naj zatorej vsak zahteva vedno le „Wilhelmov“ antiartritiški antirevmatiški kri čistilni čaj, ker so priredki, ki slujó samo pod imenom antiartritiških antirevmatiških kri čistilnih čajev, jedino ponarejeni, ter jaz vedno svarim pred nakupovanjem tacih.

Da ugodim p. t. občinstvu, poslal sem in imajo pravi „Wilhelmov“ antiartritiški antirevmatiški kri čistilni čaj tudi

v Ljubljani: Peter Lassnik;

Anton Leban, lekar v Postojni; Karel Šavnik, lekar v Kranji; Fr. Wacha, lekar v Metliki; Dom. Rizzoli, lekar v Novem mestu. (524—6)

Wilhelmov rimski, skušeni, pravi, vseobčni zdravilni in vodni prilep (plašter) zoper glavobol, rane, opeklino in ozeblino.

Ta prilep je privilegiran od Nj. rimsk. kat. veličanstva. Moč in učinek tega prilepa je posebno ugoden pri globokih in raztrganih ranah vsled uboda ali udara, pri hudih ulesih, neodpravljenih bezgavkah, pri skelečnih izpustkih, pri črvu, vnetih in oguljenih prsih, speklinah, kurjih očesih, otiskah, zmrznenih udih, pri toku iz trganja in jednakih bolečinah.

Jedna škatljica stane 40 kr. av. volj. Menj, nego dve škatljici se ne pošiljati in staneti s kolekom in pošiljati 1 gld. av. volj.

Ta prilep pravi ima samo

lekarna Fran Wilhelma v Neunkirchnu pri Dunaji.

Nadalje ima tudi:

V Ljubljani: Peter Lassnik.

(527—13)